

Szűz Mária szeplőtelen fogantatása

(december 8.)

Ter 3,9-15.20

Ellenkezést vetek közéd és az asszony közé

De az Úristen hívta az embert és így szólt hozzá: „Hol vagy?” Ő így válaszolt: „Hallottam lépteidet a kertben, s félttem, mert meztelen vagyok, tehát elrejtőztem.” De ő így szólt: „Ki adta tudodra, hogy meztelen vagy? Ettél a fáról, amelyről megtiltottam, hogy egyél?” Az ember így válaszolt: „Az asszony adott a fáról, akit mellém rendeltél, azért ettem.” Az Úristen megkérdezte az asszonyt: „Mit tettél?” Az asszony így felelt: „A kígyó vezetett félre, azért ettem.” Az Úristen így szólt a kígyóhoz: „Mivel ezt tetted, átkozott leszel minden állat és a mező minden vadja között. Hasádon csúszol, és a föld porát eszed életed minden napján. Ellenkezést vetek közéd és az asszony közé, a te ivadékos és az ő ivadéka közé. Ő széttiporja fejedet, te meg a sarkát veszed célba.” ...Az ember Évának nevezte feleségét, mert ő lett minden élő anyja.

A bűnbeeséstörténet nem csupán egy nagyhatású tragikus eseményt akart rögzíteni, amely az ember és az Isten viszonyát, a morális romláson keresztül meghatározta, hanem ebbe a meglehetősen antropomorf történetben a bűn világtörténete mellett elindul az üdvösség története is. Az egyik legtöbbször magyarázott történetről van szó, hiszen az emberiség gondolkodóit mindig is érdekelte, hogy honnan a rossz a világban, sőt az is érdekelte, hogy miként fejt ki ez a morális romlás a maga hatását az egyes emberben és az emberi családokban. De úgy tűnik a bibliai szerző, ezt a tragikus eseményt nem akarta reménytelenül sötét eseményként ábrázolni, hanem felvillantotta benne a jövőendő reményt is, a bűn hatásának megszüntetési lehetőségét.

A sötét történet vége és a reményt keltő prófécia kezdete a szövegben az „ellenkezést vetek közéd...” (3,15) kifejezéssel indul. Ezt a szöveget hagyományosan protoevangéliumnak nevezzük. A sátánt jelképező kígyó és a pontosan meg nem nevezett nő és utódja között bontakozik ki a romlás és az üdvösség harcát is jelképező küzdelem. A bűn ezen a ponton lép be az emberi történelembe.

A katolikus teológia szerint, az áteredő bűn nem személyes bűn, nem cselekvés, hanem állapot, baj, amelyért személyesen nem vagyunk

felelősek; és nem is a biológiai nemzessel ered át minden emberre, hanem inkább azt a szituációt, azt a környezetet jellemzi, amelybe beleszületünk e világban. A paradicsomi bűnbeesés azt jelenti, hogy az őszülők, Ádám és Éva megszegték a Teremtő parancsát azzal, hogy ettek a jó és rossz tudásának fájáról, vagyis nem hittek Isten jóakarató figyelmeztetésében, hanem inkább hallgattak a kígyó formájában megjelenő sátánra.

Az első emberpár bűnbeesése miatt minden leszármazottjuk bűnben születik. Az ember és a Teremtője kapcsolata minden ember életének alapkérdése. Sajnos, a keresztény katekézisben sok esetben az elrettenítés pedagógiai szándékával a bűnbeesés történetét jobban hangsúlyozták, mint a protoevangéliumot, Isten azon tervét, hogy segítséget adjon ehhez a küzdelemhez. A katolikus üdvtörténeti szemlélet szerint, ez Mária bűn nélküli fogadásával kezdődött, vagyis Jézus anyjának semmi köze nem volt a bűnhöz; Isten képessé tette, hogy a megváltó gyermeket világra hozza. Az Egyházban ez az elképzelés alapozza meg Mária tiszteletét. Mária, Jézus anyja azonban nemcsak testével védte a bűntől születendő Istengyermeget, hanem mindvégig mellette állt hitével. Bár mindannyian az eredeti bűn hatása alatt születtünk, és ki vagyunk szolgáltatva a bűnös környezetnek, mellettünk állnak Mária, a szentek és legfőképp Isten a segítő kegyelemmel. Így lehetünk az üdvtörténet világosabb oldalának építői, vagyis a bűn elleni küzdelem élharcosai.